Ч. 180 Субота 13 (25) серпня 1894. Рік IV.

Виходить у Львові що дня (крім недїль і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в Адміністрациї „Ґазети Львівскої“ і в ц. к. Староствах на провінциї:
на цїлий рік зр. 2·40
на пів року зр. 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цїлий рік зр. 5·40
на пів року зр. 2·70
на чверть року зр. 1·35
місячно . . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Драґан Цанков.

Болгарский князь Фердинанд, знайшов ся мабуть вже в тім положеню, як у звістній поезиї німецкого поета Ґетого той ученик чародія, котрий, коли его майстер вийшов з хати, умів викликати духів і заставити їх до роботи, але відтак не міг вже їх позбути ся, бо не знав того чародійного слова, котре могло їх прогнати. Кн. Фердинанд умів викликати злих духів болгарского народу, що приневолені були доси сидіти далеко від Болгариї, але тепер завдяки политицї князя они вже рушили ся і мабуть їх походу на Болгарию не здержить вже той, що їх порушив. Болгарскі еміґранти, — а межи ними, то звістно цілому сьвітови, так як би й не було правдивих патріотів, маючих на оцї виключно лиш добро свого народу, — що сиділи доси в Росиї, головно в Петербурзі, вже рушились і громадно спішать до Болгариї. Одні вже вернули, другі вертають, а ще инші хотять таки против волї і без позволеня князя і его правительства вернути до краю. До сих послїдних належить також і найперший з болгарских ворохобників, Драґан Цанков, колишний міністер болгарский і найщирійший приклонник Росиї.

Коли в Болгариї настала зміна правительства і давним ворохобникам позволено вертати до краю, вибрав ся був недавно тому з Петербурга також і давний проводир российскої партиї в Болгариї, Цанков, до Болгариї, постановивши собі станути там знову поперед тої партиї. Російскі ґазети донесли були о тім і подали також кілька днів тому назад звістку, що з ним вибирає ся також і громада других еміґрантів, котрі зібрали ся були у Варшаві, щоби звідтам вибрати ся в дальшу дорогу. Ціле товариство вирушило з тереспольского двірця на Празі в сторону як до Болгариї.

По сій звістцї не було чувати нічого, аж ось віденьскі ґазети принесли оногди вість, що Драґан Цанков приїхав з своєю відданою донькою Лудскановою і з двома внуками до Відня, найняв собі там за містом помешкане і постановив чекати, аж прийде рішенє кн. Фердинанда, чи вільно ему і другим еміґрантам вертати до Болгариї. Де поділи ся другі еміґранти, що їхали з ним, не знати. Цанков мав сказати у Відни одному із редакторів віденьских, що він не верне вже до Петербурга і коли-б ему не позволено вертати до Болгариї, то він осяде в Румунії.

Майже рівночасно оголошено в Софії відозву Цанкова до своїх земляків. В тій відозві осуджує Цанков насамперед болгарске правлїнє за послїдних вісім лїт, називає его тираньским і заявляє, що він і его товариші тепер, коли усунено перешкоди, сполучають ся з болгарским народом, щоби станути при престолї кн. Фердинанда І. Цанков величає відтак Росию, яко природного защитника Болгариї і каже, що то все неправда, що говорять, мов би то Росия хотїла вмішати ся до болгарскої самоуправи; Росия хоче лиш одного, а до того має безперечно право: она жадає, щоби династия в Болгариї не стала ся огнищем ворогів славяньства, православія і Росиї. То чув він сам нераз від міродайних кругів российских підчас свого шестилїтного побуту в Петербурзі. Наконець звертає ся Цанков в своїй відозві до членів лїберальної партиї і дає їм раду, щоби они вибирали послів, котрі публично признають ся до сих засад: І. Мир і любов для Росиї. — ІІ. Заведенє наново 38 параґрафу конституциї. — ІІІ. Установленє законів, котрі відповідали би демократичному духови і звичаям Болгарів. — Собранє народне, що буде складати ся з таких репрезентантів, зверне болгарске князївство на правильну дорогу, а до того мусять бути заведені такі реформи: 1) обмеженє видатків в адміністрациї, які завело тираньске правительство. — 2) Заведенє рівноваги в господарцї державній без нарушуваня податкової сили народу. — 3) Независимість болгарскої торговлї і промислу від всїлякого впливу, охорона промислу і піднесенє поваги і значіня князївства.

Не довго потребував Цанков ждати на відповідь з Софії. Правительство болгарске опираючись на законї о амнестиї з 1886 р., котрий дає ему право в деяких случаях мимо даної амнестиї не впускати деяких людий до краю, не позволило і Цанкови вертати до Болгариї, опираючись на тім, що він був головним проводирем у всїляких заговорах. Віденьский кореспондент анґлїйскої ґазети Daily News був вчера у Цанкова і розмавляв з ним. Якраз в ту пору прийшов до Цанкова болгарский аґент дипльоматичний у Відни Минцевич і подав ему до відомости, що правительство болгарске не позволило ему вертати до краю. Цанков сказав тогди згаданому кореспондентови, що він таки мимо того рішеня правительства болгарского постановив вернути до Софії, без взгляду на то, що з того вийде і що зробить з ним болгарске правительство. Розмавляючи з аґентом болгарским сказав Цанков, що він лиш для того протестував давнїйше против вибору князя, бо той вибір не був свобідний; тепер, коли тирана (Стамболова) усунено, він не має

---

2)

ОФЕРМА.

Оповіданє з вояцкого житя.

Осипа Маковея.

(Дальше).

Рано-вранцї, переспавши ся ледви годину-дві, Стешиниха встає і заглядає у вікно. Дивить ся і бачить, як її сусїдка Бурмилиха іде з коновками по воду до ріки. Стешиниха має величезну охоту в тій хвили оповісти сусїдці радістну новину про сина, але не виходить зараз з хати, бо порожні коновки Бурмилихи могли би непотрібно що злого виворожити. Аж коли сусїдка вертає з водою, Стешиниха виходить, витає її і оповідає їй докладно, як Лесько налякав її о півночи, пукаючи у вікно, як він славно виглядає і якої почести дослужив ся. Єсть першим стрільцем в цїлім полку!

Перший стрілець був би тимчасом переспав воскресенє, коли-б его батько був не збудив. Кілька хвиль не міг прийти до памяти, тілько очима блукав по хатї, в котрій був ще досьвітний сумерк. Спершу дивував ся в души, яким способом касарня за ніч могла так зовсїм змінити ся. Леда хвиля сподївав ся ґрімкого оклику пана капраля Демского: Auf! — знак, щоби вставати. Нї, не чути того приказу, тілько батько каже Леськови вставати і збирати ся на воскресенє.

Отже йшов Стешин до церкви в новім мундурі з відзнакою стрілецкою, а ступав так жваво і з такою міною, певною себе, що на вид его помякшав би навіть строгий Демский, ударив би ся в груди і як розкаяний сказав би: „Неправда, Стешин не є оферма!“ Рожа при шапцї, жовті ґузики при мундурі, спряжка з орлом при поясї — все те сьвітило здалека блеском золота. — На округлім, мов налитім обличю Леська, серед котрого двоє маленьких очий блимало, мов два углики, малювало ся вдоволенє і щастє. З піднятою до гори головою і шапкою, насуненою на праве ухо, ступав гордо селом разом з батьком і материю. Мати, убрана в хустку від сина, від часу до часу з несказаною радостию підносила очи на висшого від неї Леська і, минаючи перехожих, очима повними триюмфу старала ся звернути їх увагу на першого стрільця в полку.

Однак і не потребувала старати ся о те. Село дивило ся на Леська, як на образ. Лише він один з вояків був у своїм селї на сьвятах, тому его темно-синій мундур з червоним ковнїром і жовтими ґузиками серед кафтанів та кожухів дуже впадав в очи. Всї з ним витали ся, подивляли его, та зичливо розпитували о здоровлє і поводженє.

На Службі Божій дівчатам ані в голові була молитва — все то одна то друга кидала оком на Леська, що стояв випростований коло крилоса і нераз думав думки, зовсїм неподібні до молитви. Бачив він і Настку у гуртї дївчат, як що хвилї замість на престол на него нишком позирала. Вийшов потім на кладовище коло церкви, де були розложені паски, а там его обступили свояки і знакомі — і пішла розмова про всяку всячину.

Свояків мав Лесько чверть села. Они стали запрошувати пана вояка до себе на гостину, не на довго, тілько на хвилинку одну, щоби „паски скоштувати“. І Лесько ходив цїлий день до свояків, але там замість хвилину просиджував цїлі години; а гостинні господині до „коштованя“ клали перед ним такі обіди, про які товариші Леська в компаниї в днях утоми і вовчого апетиту тілько думати могли.

Вже був вечір, коли Стешин вирвав ся з обіймів свояцкої гостинности і вкінци найшов ся сам на дорозї. Почув, що ноги тяжіли ему, і подумав собі, що пан капраль Демский зараз назвав би его „старою коровою“, коли-б его міг в тій хвили бачити.

Вже темно. Саме тепер пора вступити до Настки. Балакав уже з нею і рано перед церквою і по полудни на гаґілках, але що то було при людях, то якось не йшло. А виросла Настка як тополя, а гарна як місяць на небі, а злого слова не сьміє нїхто про неї сказати! Другої такої в селї не найдеш....

По хатах заяснїли лямпи і старосьвітскі каганцї. Вечір гарний, тихий, спокійний; від

против князя нічого, скоро лиш князь прийме его програму, без котрої не буде міг удержати ся на престолї. Рішеня правительства він не узнає, бо оно не опирає ся на нїякім законї. Він на такий заказ не буде оглядати ся і верне безпроволочно до Софії. Таку відповідь уложив Цанков з аґентом болгарским і додав: „Замкнете мене — я до того привик! То ще не найгірше, я того не налякаю ся — ви задержите мене на границї і не пустите до вітчини!“

Але найцїкавійший слїдуючий крок Цанкова. В Швацав коло Відня перебуває тепер болгарска княгиня з своїм сином Борисом. Цанков подав просьбу до неї, щоби она приняла его на авдиенциї а её ад'ютантови доручив рівночасно свою відозву і проґраму, оголошену в Софії та просив его, щоби він переклав её вірно княгини а поясненя до неї подасть він княгини особисто, коли буде у неї на авдиенциї. Кореспондентови анґлїйскої ґазети сказав він, що коли буде на авдиенциї у княгинї, то при колисцї её сина скаже їй, що коли она бажає добра свому синови, то нехай виховує его в православній вірі, бо то віра не лиш Болгариї але й Росиї.

Цанков має тепер 65 лїт, єсть вже зовсїм сивий, але виглядає дуже здорово і кріпко. З кождого его слова видко, що він рішив ся знову грати ролю політичну. Супротив князя і его династиї виступає він тепер, що правда, дуже льояльно, але мабуть то не довго так буде. Чи він тепер дістане ся до Болгариї, чи нї, чи осяде в котрій сусїднїй державі — все одно; він розпічне на ново свою аґітацию і не так легко прийде ся обезсилити ту аґітацию, як легко було додати до неї охоти таким людем як Цанков і тї его товариші, що сидїли доси в Росиї.

Перегляд політичний.

Є. Вел. Цїсар поїде вечером дня 15 вересня до Будапешту, де в недїлю дня 16 вересня в полудне прийме на торжественній авдиенциї членів спільних Делеґаций.

Fremdenblatt доносить, що новий закон о зелїзницях о стілько вже виготовлений, що міністерство торговлї в порозуміню з міністерством скарбу будуть могли вже у вересни виготовити відповідний проект. Проект сей займе на осїнній сесиї Ради державної одно із найперших місць.

З Петербурга доносять до Pol. Corr., що осїнні маневри росийского войска, які незадовго вже мали відбути ся під Смоленском, відкликано.

Після берлиньского Klein. Journ. постановило правительство росийске збільшити свою фльоту на Спокійнім океанї о девять кораблїв, котрі відплинуть туди дня 27 с. м. з кронштадского порту.

З Лондону доносять, що японьска шляхта підписала 80 міліонів долярів безпроцентової позички на фонд военний. — Хіньский віцекороль Лі-Гунґ-Чанґ наказав мобілїзацию хіньскої фльоти на півночи і на полудни та в осередку хіньских вод.

Новинки.

Львів дня 24 серпня.

— **Вписи до краєвої школи господарства лїсового у Львові** розпічнуть ся дня 15 вересня. Условія принятя слїдуючі: Окінчений 18. рік житя, окінчена з добрим поступом бодай 4-та кляса ґімназияльна або реальна, однорічна лїсница практика (конечне условє), лїкарске сьвідоцтво здоровля. Кандидат має зложити вступний устний і письменний іспит з язика польского, матиматики, фізики, ґеоґрафії і природної історії. Кандидати, котрі з добрим поступом окінчили 6 кляс середних шкіл увільнені від іспиту. Близших пояснень уділяє дирекция школи.

— **Кваліфікацийні іспити** на учителїв шкіл народних в Станиславові зачнуть ся 17 вересня с. р. Подавати ся час до 10 вересня.

— **Вписи** до школи ветеринариї у Львові зачнуть ся дня 1 жовтня, а будуть тревати до 8 жовтня.

— **З Яворова пишуть нам:** В 8-клясовій школї СС. Василиянок в Яворові починає ся наука з днем 1 вересня. Заряд буде принимати ученицї до дня 15 вересня. Та школа має характер публичної школи і наука в нїй подае ся після пляну краєвої Ради шкільної. Кромі власних сил науку уділяє ще пять учительок, що покінчяли учительскі семинариї, дві учительки до науки гри на фортепянї і учитель сьпіву. Місячне удержане цїле разом з наукою гри на фортепянї коштує 20 зр., а без науки гри 16 зр. Такі низькі кошти удержаня повинні би з цїлої Галичини і Буковини стягнути велике число учениць до сеї єдиної на цїлу Русь 8-клясової женьскої школи з викладовим язиком руским. На жаль інститут сей не розвиває ся так, як би міг і повинен, бо Русини не хотять зрозуміти, що без їх помочи хоч би яка школа не може правильно розвивати ся. Попри стараня заряду до розвою інститута доконче потрібне більше заінтересованя ним зі сторони руских родин. Заряд виставив коштом 12.000 зр. новий будинок на школу і в части на мешканя. В тих коштах міститься 4500 зр. датку бл. п. епископа Ступницкого). А мимо того фреквенция школи не дуже піднесла ся.

Інститут яворівский має всякі условія до гарного розвою, о скілько се залежить від доброї волї заряду, користного поміщеня школи і дешевого удержаня учениць. Іде лиш о то, щоби між самими Русинами настало пересьвідчене, що коли они не будуть давати своїх дїтий численнїйше до сеї школи, то і всї заходи заряду мало принесуть хісна. А то — мов на глум — виходить, що Русини вдоволяють ся вже самим розпорядженем, що н. пр. в даній школї заводить ся викладовий язик руский, а о піддержане школи, о её дальший розвій їм не йде — як се учать знані приміри у Львові. Сотки, а може й тисячі дочок сьвященичих учать ся по ріжних ненаших пансіонах і школах видїлових, де удержане певно не коштує їх дешевше, як в яворівскім інститутї, — а заглянь до рускої школи, найдеш там ледви кількадесять учениць. Там зголошують ся — не можна заперечити — але коли? коли батько помре, а вдова не має за що дальше виховувати доньки, тодї просить о — безплатне принятє. В добрі-ж часи за житя батька о тім не тямило ся.... То дуже характеристична річ на наші відносини.

В послїднім роцї удержував заряд яворівского інститута 6 сиріт по сьвящениках безплатно; — міг би більше, та фондів недостає. Удержане с…

трох тижднів анї краплина дощу не впала. В день спека і посуха, але тепер уже холодком віє. Така посуха, що в лїсї на зсохле листє кинь лише сїрник, а в одну мить цїлий ліс затріщить тобі огнем.

Настка стоїть коло воріт.

— Христос воскрес!

— Во істину воскрес!

— Що нового чувати?

— А що-ж би? От як в селї! Жиємо та думаємо, як з розкоши на біду зійти.... То ти жиєш у великім містї, то і знаєш щось нового.

— Ет! волїв би я і не бачити того великого міста. Ту лучше....

І дальше вже з тиха веде ся розмова, сердечна і мила. Чує Лесько, що дївчина радо бачить его, поцїлував би её, та не має відваги, повів би её хоч зараз під вінець, та мундур, хоч такий гарний і такий просторий, вяже его, не дає про се й думати. Скинув би він его, ой як радо скинув би!...

Нараз Настка в крик. Вириває руку з руки Леська, показує в сторону корчми і кричить з переляку:

— Леську, а то що?!

Лесько оглядає ся і бачить виразно піднимаючий ся у воздух стовп диму, блискучий искрами, що миготять хвилину на темнім тлї неба і щезають. Роздає ся якийсь проймаючий, очайдушний крик, а навіть і зловіщий дзвін на дзвинници церковній.

— Горить! — каже Лесько.

— Леську! не йди там! я бою ся.... Там тобі може що стати ся.

Лесько не слухає. На відходї кидає слова: „ти остань ся!“, а сам біжить що сили в сторону коршми. Горить! Поломінь бухає з одного угла коршми високо понад безлистні сусїдні верби, а в серединї её гуде, мов у кузни. Безрадна громада людий збігає ся, розбігає ся, кричить; більше страху, як ратунку.

Стешин розкидає купки остовпілих мужчин і заводячих женщин, впадає в саму середину збіговища людского і підходить до коршми. Чує, хтось страшно голосить. То шинкарка заводить з розпуки. Хтось з людий каже Стешинови:

— Мошкова дитина лишила ся в алькири.

Стешинови розклад коршми добре звістний з давних лїт. Він знає, що до алькира добути ся можна тільки через сїни і шинок. В алькири єсть віконце до города, але таке мале, що дорослий чоловік тільки голову перепхає через него. А тимчасом Леськови лунає зойк в ухах:

— Пане вояк, ратуйте дитину!

Якийсь инший голос каже, що в коршмі горить розлита бочка оковити; огонь обняв в одній хвили лавки, столи, шинквас, сїни і стріху.

Очайдушний зойк змагає ся і дратує Лeськову душу ще більше. Іти чи не йти в огонь? Чомуж нїхто инший не відважить ся? Чому батько, чому мати не кинуть ся в поломінь? Потратили голови.... Годї довше надумувати ся...

— Плахти! давайте плахти!

Але звідки ту взяти плахти, коли нема? Глянув Лесько на право: стоїть недалеко селянка в плахті. Прискочив до неї — і вже має плахту в руках, мачає в коновцї води, накидає на себе і щезає в горіючих сїнях коршми....

Робить си майже тихо. Тілько огонь тріщить і гуде, дим бухає отворами потрісканих вікон і дверий, вода лита з коновок сичить.

— Не може бути! пішов в огонь! ратувати жидівску дитину?! Як-жеж він там добуде ся?

Минає хвиля одна, друга, хвилї довгі, як вічність. Пропаде марно чоловік, ратуючи жидівску віру!... Нї! виходить Лесько, жиє! то він! дивіть ся, то він, весь в огни! На руках дитина, сам без плахти, тілько шапку насунув на очи. Біжить кільканайцять кроків, кладе дитину осторожно на землю і ледви чутним голосом просить: „води!“ Потім паде втомлений на землю і широко отвирає очи, побачивши, як в тій хвили запала ся стеля коршми. Зриває ся ще, бо чує зойк надбігаючої матери, але сили покидають его, він замикає очи і мліє. Мати розкидає людий, плаче, голосить і нарікає. Коршма горить ясно — і мати як в день бачить надпалене волосе сина, опарене лице і руки. Нарікання і зойки і розпука, що аж серце болить слухати.

Лесько, отвережений водою, отвирає помалу повіки. Віддихає цїлими грудьми і ловить устами вітер, що віє понад самою землею. Ще не тямить ся; тілько чує, як на дзвінници дзвін гуде. Потім опирає ся на лікти, оглядає ся і бачить насамперед дитину, котру видобув з огня. Дитина жиє. Лежить на руках матери: отвирає, так само як він, здивовані очи і так, як він, доторкає ся руками розпаленого дужe лиця.

— Жиє дитина? — питає Лесько.

— Жиє, жиє! тілько тобі, сину мій, житя не буде — каже захриплим голосом мати і ломить руки.

— То ви, мамо? Не бійте ся, менї нічого. От, троха попік ся.... великі річи!

Усїв на земли і рукою доторкнув ся лиця. Пече.... Га! годї! хтось же мусїв ратувати дитину. Глянув на руку, доторкнув ся пальцями — наче хто розжарене зелїзо приложив. Верхня шкірка зсуває ся зовсїм так, як по відмороженю; тілько що пече, ох! як страшно пече!

— Мамо, ходім до дому.

Мати підняла сина, надбіг задиханий отець, повели Леська з плачем до дому.

Лежить Лесько на ліжку і стогне. Мати

мох учительок коштує 3500 зр. Учительки добірні, бо заряд докладно розвідує ся про їх кваліфікацию, заким їх прийме. Наслідки науки, значить освіта учениць нічим не ріжнить ся від освіти, набуваної по пансіонах, хиба лиш тим, що в яворівскім інститутї виховують дївчат на Русинок, а се чейже Русинам не повинно бути солию в оцї....

Преосьв. епископ Пелеш занимає ся щиро яворівским інститутом і сего року жертвував на цїли его 450 зр.

— **Коломийска Міщаньска Читальня** виставить в недїлю дня 26 с. м. в ратушевій сали мельодраму „Капраль Тимко“.

— **В Утїховичах** в пов. перемишляньскім, нема школи, а що то село невеличке, бо числять ледви 40 нумерів, і дуже бідне, то й годї було сподїватись, щоби оно спромогло ся на свою школу. Отже тамошний дідич подарував муровану коршму на школу, тепер еї перебудовує ся і есть надія, що заходами тамошного пароха о. А. Рибака в короткім часї розпічне ся наука.

— **Наука дяківства і сьпіву.** Зі Зборова пише нам п. Т. Янишевский, учитель і управитель хору; „З днем 1. жовтня с. р. зачинаю курс науки дяківства і сьпіву хорального при церкви в Зборові на підставі дозволу митрополичої консисториї з 13 серпня 1890 до ч. 4050. Місячна винагорода 3 зр. Ученики можуть учити ся при тім також ремесла і писарки громадскої за заплатою 2 зр. місячно. Близші поясненя подам на жадане інтересованим.“

— **Нещасні пригоди.** В Радомишли підчас купелї втопив ся 7-лїтний син Вал. Лясковского.— В Синатові коло Яворова втопив ся в ставку неосторожний парібок, Павло Савчак. Мав 26 років. — В Брідках коло Ренева підчас купелї втопила ся селянка Мария Дума. — В Ількови-чах погиб так само 8-лїтний пастух Петро Лех.— В рiцї Вятинї найшли мертву 24-лїтну дївчину Павлину Кохманьску з Гутиска Пеняцкого в Брідщинї. Кажуть, що Павлина сама втопила ся, але чому, не знати. — В Сухорові втопив ся 9-лїтний син В. Лиса. — В Стришаві убив грім селянку, матїр 2 дїтий.

— **Любі дїти...** Най дитина бавить ся! — кажуть звичайно селяни і міщани, що про виховане своїх дїтий не дбають; а люба дитина для забавки мучить наприклад воробця, выкидає з гнїзд пожиточні пташки — і взагалї вибирає собі забавки, що хиба дитяче серце роблять твердим як камінь, а не чулим на то, що вкінци і найменшому сотворінию жите миле і оно чує біль. У Сковірині в тернобережскім повітї склала ся така пригода, котра сьвідчить, яке „мягеньке“ серце у наших любих селяньских дїтий. Дїти зловили воробця. Потїха з того була для них велика. Вимучили его добре, а вкінци завинули в прядиво і підпалили. Прядиво гнеть згоріло і бідна пташка мала ще настілько сили, що простерла крильця і з останками горіючого прядива на своїм тїлї залетїла під стріху господаря Івана Томашевского. Там бідний воробець згинув, та немов доля пімстила ся за его мученичу смерть, бо від тлїючого прядива заняла ся солома, а від соломи вся стріха, дальше цїла стодола зі збіжем і комора зі всїм, що в нїй було, навіть з покладаними грішми, і все то згоріло, так що Томашевский мав велику шкоду, а любі дїти ще більшу потїху, коли бачили, як гарно горїла стодола і комора..,. Огонь так бухав високо, а як горячо зробило ся! Приемні дїточки. Дайте їм по пачці сірників в руки, най бавлять ся любі дїти!

— **З Порохника пишуть:** Дня 18 с. м. товариство читальнї „Надїя“ в Порохнику обходило пяті загальні збори своїх членів, а що того дня припадали й роковини уродин Є. Вел. Цїсаря, то й віддало честь Найясн. Панови. Заходом п. Иосифа Гробельского прибрано зеленим галузєм фронт дому п. Ілії Гробельского, котрий одну комнату даром відступає на читальню, під таблицею читальнї уміщено портрет Цїсаря і прибрано его в цьвіти й синьо-жовті хоругвки, а на верху дому заткнено синьо-жовту хоругов з написею: „Щасть Боже рускому Товариству!“ По вечірни о 5-ій годинї зібрали ся члени читальнї на загальні збори. Вступне слово виголосив коротко а щиро п. Йосиф Гробельский. По справозданях з діяльности видїлу товариства і з руху касового, приступлено до вибору нового видїлу і вибрано пп. Михайла Шуплату головою, Михайла Фіґля заступником голови, Николая Фіґля касиєром, Івана Карпяка біблїотекарем, Йосифа Гробельского секретарем, вкінци Володимира Гробельского і Павла Бака видїловими. — По виборі нового видїлу відсьпівано кілька многолїтъ а відтак цїле товариство забавляло ся при сьпіві народних пісень. О 7-ій годинї дав ся чути вистріл з моздїра на знак торжества в честь Цїсаря. Товариство читальнї і орхестра міска виступили перед ілюмінованим домом читальняним і на переміну сьпівали і грали имн цїсарский, „Ще не вмерла Україна“, „Мир вам братя“, хор відсьпівав грімке многая лїта, а потім орхестра відограла марш Радецкого і вкінци коломийку. Опісля зійшли ся всї в читальни і ще довгий час сердечно забавляли ся.

— **Убийство.** З Глинника долїшного в яслиском повітї пишуть: Тутешний господар Адам Опаровский мав жінку Францишку, а жінка мала кромі мужа ще й хлопця одного, 18-лїтного Станислава Ренковича, з котрим знала ся занадто добре. Муж був їй дуже на заваді і она рішила его позбути ся. В ночи з 18 на 19 с. м., коли муж Адам спав, жінка ударила его сокирою три рази в голову, та ще й горло ему підрізала. Розуміє ся, позбула ся таким способом нелюбого мужа в одній хвили. Коли еї увязнили, признала ся до всього; а Ренкович десь утїк.

— **Пропала дївчина.** З Новосїлки коло Нараєва пише нам п. Петро Дмитрик: З початком сего місяця 20-лїтна дївчина Гаська Дмитрик пропала, як камінь у воду. В недїлю рано, скоро сонце зійшло, поснїдала і вибрала ся до церкви — і від тогди еї нема. Може хто знає, де она обертає ся, то най дасть знати до Новосїлки. Она білява, лиця подовгастого.

— **Огнї.** В Журавинї в лїскім повітї погорів Іван Горбатюк. Шкода 900 зр. була обезпечена на 500 зр. — В Мізуни старім в Долинщинї згоріла загорода Он. Дубского; шкода 1516 зр. Огонь повстав з неосторожного куреня папіросів. — Від грому згоріло кілька стоділ в Писку, вартости 1422 зр. — В Кривичах в перемишляньскім, згоріла загорода Стефана Вибли з незнаної причини. — В Сновидові в бучацкім дїти підложили огонь, котрий спалив дві загороди, вартости 500 зр. Юрко Сиянчук вирятував притім дитину Третяка з огню. — В Суходолї коло Коросна згоріла двірска стодола, разом зі збіжем. Шкода виносить коло 4509 зр. Вісток про огнї в західній Галичинї — а було там також богато огнів — не подаємо.

— **Планета Марс.** В берлиньских Astronomische Nachrichten находимо таку вістку знаменитого американьского звіздаря проф. Пікерінґа. „На осьвіченій поверхни Марса замітили ми знов лискучі, ясні пасма і проміні, подібні до тих, які вже давнїйше ми там зауважали. То з'явище повтаряло ся через кілька ночий минувшого місяця“. — З'явище сьвітильне бачили люди на Марсї тому два роки. Тогди казали звіздарі, що то люди з Марса давали такі знаки нам на землю, щоби ми також відповіли знаками. Ті ясні знаки на Марсї походять від сьвітла такого, як електричне, а звіздарі не знають, як собі їх пояснити. Теперішні телескопи за слабі до розслїдів звіздарсвих — тому в Америцї складають гроші на величезні телескопи для слїдженя тілько планети Марса. Ті телескопи будуть готові аж за кілька лїт. Може бути, що колись люди на земли будуть читати у своїх ґазетах: „телеграми з планети Марса доносять“ і т. д.

— **П. Г. в Підмихайлю.** Справа за масна; годї еї оголошувати.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Ляндскорона 24 серпня. На принятє Єго Вел. Цїсаря роблять великі приготовленя. Монарха приїде 2 вересня рано, буде аж до 6 на маневрах, а вечером того дня поїде до Львова.

Відень 24 серпня. Основатель і давнїйше начальний лїкар віденьского товариства ратункового, барон Мунді, застрілив ся вчера над Дунаєм. Причиною самоубийства було, здає ся то, що Мунді вмовив в себе, мов би то він нездужав на тяжку і невилїчиму недугу.

Рим 24 серпня. Italie доносить, що дипльомати европейскі в Хінї поручили італїяньскому послови місию поробити у хіньского правительства відповідні кроки, щоби війна як найборше була закінчена.

За редакцию відповідає Адам Креховецкий.

побігла чимскорше до „єгомостя“ по вату і оливу, а брат до учителя. Добрий сьвященик дав і оливи і вати. Обвязали рани, як уміли, усїли при нїм тай заводять:

— От тобі веселі сьвята! І треба було тобі приїзджати? Треба було ратувати жидівску дитину? Чому то батько не скакав по свою дитину в огонь! Що-ж тепер буде?

Оглядають новий мундур войсковий Леська. Що з него зробило ся! На плечах вафенрока одна велика дїра, а цїлі плечі ледви держать ся разом; шапка подїравлена, штани зітлїли, черевики попукали. Від всього так і чути згарище. Баґнета у похві нема, певно десь в огни згубив ся; відзнака стрілецка, шнур з червоними прекрасними кульками пропав десь, де? — і відгадати годї.

Лежить Лесько на ліжку, думає про се нещастє тай потїшає родину, що на мундурі сьвіт не стоїть. Добре, що ему самому нічо великого не стало ся.... Нічо великого! З того попареня не вилїчить ся і за місяць.... І по що, по що було ему мішати ся до ратунку? Коршма згорить, десять инших стане натомісць; дитина жидівска згорить — сто инших уродить ся.

Докори, нарікaня, журба непотрібна.... Га! трудно! — думає собі вояк. — Так щось до голови прийшло. Мундуру шкода — то правда. Що на то скаже фельдвебель, що скаже пан капраль Демский, що скаже капітан? Або-ж то повірить котрий, що Лесько не нарочно знївечив такий дорогий мундур? Не повірить! Вже то він їх знає.... Богом зви їх, клени ся, на чім сьвіт стоїть — нїчо не поможе. Засадять певно до ґарнїзону....[1]) Мало того, що чоловік попарив ся, ще треба буде инакше терпіти. „Оферма! — скаже кождий — дай ему добрий мундур на сьвята, а він его спалить! Хто-ж его має відкупити? Пиши до батька, най продає вола і присилає гроші....“ Тай то ще не знати, чи один віл вистане на заплату мундуру, шапки, черевиків і згубленого баґнета?... Не мав клопоту і найшов собі его на самі сьвята. Тепер замісць до кого піти в гостину, або на поле, котре буде колись до него належати, лежи на ліжку і думай!

Трохи сам собі не робить Лесько закидів. Десь на самім днї серця будить ся у него мала искра надїї, що старшина, хоч яка остра, розважить его нещастє і простить ему. За що-ж мали би его карати? Мундурів мають повні маґазини — один більше або менче, не богато значить. А він уже й так має кару, тяжку кару, що терпить тепер. Завтра, замісць піти до Настки, буде лежати, бо анї думати, щоби вояк виходив межи люди з обвиненою головою і руками.... Добре, що хоч собі очий не випік....

Думав так Лесько майже цїлу ніч. Коршма горїла до самої півночи. Доки горіло і молодший брат Леська приносив безнастанно нові вісти про огонь, годї було й думати про спанє.

По півночи розрух і галас у селї значно втихли, сьвітла погасли, село спало....

Мати Леська сидїла довго біля его ліжка, однак вкінци і еї переміг сон. Вийшла ще зняти зі стріхи образ Матери Божої, що від огню боронить лучше, нїж яка сторожа; перехрестила ся, усїла на лавку, простерла якийсь лах під голову, поклала ся і заснула сном господарским. Батько, побачивши, що синови не грозить анї смерть, анї калїцтво, хропів на цїлу хату по трудах дня і почастунках.

(Дальше буде).

[1]) Скорочене слово: Garnisonsarrest.

І Н С Е Р А Т И.

З друкарні В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.